

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Jana Kratochvíla, soudce Martina Bobáka a soudkyně Jany Jurečkové ve věci

žalobce: M. H.
bytem

proti
žalované: Česká advokátní komora
sídlem Národní 16, Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí České advokátní komory ze dne 20. 3. 2024, č. j. 10.01-000051/24-0003,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a průběh řízení před správním orgánem

1. Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, kterým žalovaná nevyhověla jeho žádosti o určení advokáta k poskytnutí právní služby ve smyslu § 18c odst. 1 zákona č. 85/1996 Sb. o advokacii (zákon o advokacii). Žalobce totiž nedoložil, že oslovil alespoň dva advokáty ve smyslu § 18c odst. 3 zákona o advokacii.
2. Ze správního spisu zjistil soud následující, pro věc podstatné skutečnosti.
3. Žádostí doručenou dne 1. 2. 2024 požádal žalobce žalovanou o určení advokáta k poskytnutí právní služby dle § 18c zákona o advokacii spočívající v podání dovolání proti usnesení Vrchního soudu v Olomouci a zastupování v řízení před Nejvyšším soudem.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

4. Žalovaná napadeným rozhodnutím žalobci nevyhověla, neboť k žádosti nedoložil, že se ve smyslu § 18c odst. 3 zákona o advokacii pokusil zajistit si poskytnutí právní služby prostřednictvím alespoň dvou oslovených advokátů.

II. Argumentace účastníků

5. Žalobce v prvním žalobním bodu nesouhlasí se závěrem žalované, že byl povinen doložit odmítnutí od dvou advokátů jakožto důkaz, že se pokusil zajistit si poskytnutí právní služby před tím, než požádal o určení advokáta. Žalobce je právním laikem a předpokládal, že si žalovaná sama ověří, že v žádosti označené osoby neúspěšně kontaktoval. Takový požadavek je podle žalobce nezákonný a nicotný.
6. V dalším žalobním bodu žalobce uvádí, že nezpochybňuje zákonné kritérium § 18c odst. 3 zákona o advokacii, nicméně domnívá se, že nesplnění této podmínky nezavinil. Žalobce doložil, že včas oslovil jednoho advokáta, který však neúměrně dlouho studoval věc, a nakonec žalobci odmítl poskytnout právní služby. V době odmítnutí ze strany tohoto advokáta zbývalo do konce lhůty k podání dovolání již jen 12 dnů. Žalobce považuje tuto lhůtu (její zbytek) za příliš krátkou k tomu, aby si „zajišťoval“ odmítnutí od jiného advokáta pouze k tomu, aby měl ona dvě odmítnutí pro účely žádosti o určení advokáta u žalované. Domnívá se, že individuální okolnosti případu svědčí o tom, že postačovalo doložení pouze jednoho odmítnutí.
7. Žalobce dále namítá, že je osobou s nedostatkem finančních prostředků a rovněž mu byla přiznána invalidita, byť mu zatím nebyl přiznán invalidní důchod. I tyto okolnosti měly být dle jeho názoru zhodnoceny při posuzování podmínek jeho žádosti o určení advokáta.
8. Žalovaná nepovažuje žalobu za důvodnou. Zdůraznila, že žalobce nesplnil formální podmínku žádosti v podobě neúspěchu při oslovení alespoň dvou advokátů pro poskytnutí požadované právní služby. Žalovaná uvádí, že žalobce podal žádost v režimu § 18c odst. 1 zákona o advokacii, tedy jakožto žádost o určení advokáta k poskytnutí úplatné právní služby. Zde se uvedená podmínka odmítnutí ze strany dvou advokátů uplatní beze zbytku. Žalovaná nemá žádnou možnost, jak tuto podmínku obejít.

III. Posouzení žaloby Městským soudem v Praze

9. Soud o věci rozhodl bez nařízení ústního jednání postupem podle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, neboť účastníci takový postup soudu akceptovali.
10. Podle § 18 odst. 2 zákona o advokacii ten, kdo nesplňuje podmínky pro ustanovení advokáta soudem podle zvláštních právních předpisů a ani si nemůže zajistit poskytnutí právních služeb jinak, má právo, aby mu Komora na základě jeho včasné žádosti určila advokáta k poskytnutí
- a) právní porady podle § 18a nebo
 - b) právní služby podle § 18c.
11. Podle § 18c odst. 1 zákona o advokacii žadatel, který není ve věci, v níž žádá poskytnutí právní služby, zastoupen jiným advokátem nebo osobou podle § 2 odst. 2 písm. a), má právo, aby mu Komora určila advokáta k poskytnutí právní služby. V téže věci může být žadateli určen Komorou advokát pouze jednou; to neplatí, odmítne-li v této věci dříve určený advokát poskytnout právní služby z důvodů uvedených v § 19, nebo nastane-li situace uvedená v § 20 odst. 2.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

12. Podle § 18c odst. 2 zákona o advokacii žádost o určení advokáta k poskytnutí právní služby lze podat pouze na formuláři, jehož vzor stanoví Ministerstvo spravedlnosti vyhláškou. Žádost kromě obecných náležitostí stanovených správním řádem obsahuje
 - a) popis věci, v níž by měla být právní služba poskytována, a
 - b) prohlášení žadatele, že jej ve věci, v níž je právní služba žádána, nezastupuje jiný advokát nebo osoba podle § 2 odst. 2 písm. a).
13. Podle § 18c odst. 3 zákona o advokacii nejde-li o poskytnutí právní služby na náklady státu podle § 23 odst. 3, je žadatel povinen v žádosti podle odstavce 2 doložit, že se neúspěšně pokusil zajistit si poskytnutí právní služby prostřednictvím alespoň dvou oslovených advokátů.
14. Soud v první řadě uvádí, že přestože žalobce v žalobě opakovaně zmiňuje pojem nicotnost, dle skutečného obsahu žaloby je zřejmé, že žalobce tvrdí nezákonnost napadeného rozhodnutí. V tomto smyslu soud žalobou napadené rozhodnutí přezkoumával. Žádný náznak nicotnosti napadeného rozhodnutí soud nespatřuje.
15. K věci samé soud konstatuje, že nelze přisvědčit argumentaci žalobce, že žalovaná mohla a měla věc posuzovat jinak. Zákon o advokacii v § 18c odst. 3 uvádí formální podmínky, při jejichž nesplnění nelze žádosti vyhovět. Tyto podmínky spočívají v již shora popsané nutnosti doložit, že *„že se neúspěšně pokusil zajistit si poskytnutí právní služby prostřednictvím alespoň dvou oslovených advokátů.“* Jedná se o jednoznačné ustanovení, jehož výklad nepřipouští pochybnosti. Pakliže žalobce toto kritérium v žádosti o určení advokáta nesplnil, žalovaná nemohla rozhodnout jinak, než žádosti žalobce nevyhovět.
16. Ze správního spisu je patrné, že žalobce žádost o určení advokáta podal na standardizovaném formuláři žalované, přičemž v sekci vyhrazené k uvedení jmen dvou advokátů, kteří odmítli právní službu ve věci poskytnout, je uvedeno pouze jedno jméno s poznámkou, „že do konce lhůty k podání dovolání chyběl jen týden.“ Za této situace je zřejmé, že podmínky pro určení advokáta ve smyslu § 18c odst. 3 zákona o advokacii splněny nebyly.
17. Námitky žalobce, že jako právní laik neměl povědomí o nutnosti dokládat k žádosti odmítnutí ze strany dvou advokátů nejsou relevantní především z důvodu, že žalobce neoznačil v žádosti dva advokáty. Těžko může namítat, že předpokládal ověření splnění podmínky ze strany žalované, pokud druhý advokát nebyl v žádosti ani označen.
18. Pojem „doložit“ nadto není nikterak nejasný ani pro právního laika, a o jeho významu nemůže být sporu. Výkladem tohoto pojmu se zabýval Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 29. 2. 2024, č. j. 7 As 217/2023 – 28, přičemž dospěl k závěru, že doložit znamená *„přiložit doklad, prokázat něco dokladem, dosvědčit, podepřít určitou skutečnost. Požaduje-li zákon o advokacii doložení skutečnosti, že advokát odmítl poskytnout právní službu, znamená to, že nestačí, pokud žadatel označí advokáta, který mu měl odmítnout poskytnutí konkrétní právní služby. Turzení totiž nenabrazuje předložení důkazu o této skutečnosti.“* Břemeno prokázání splnění podmínek pro vyhovění žádosti, tedy i k doložení odmítnutí ze strany dvou oslovených advokátů dle § 18c odst. 3 advokátního zákona, spočívá na žadateli, zde žalobci (srov. podpůrně např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2015, č. j. 2 As 99/2015 - 49, ze dne 7. 9. 2021, č. j. 9 As 121/2021 - 29). Ke splnění této povinnosti stačí pouze neformální vyjádření, např. zamítavá odpověď e-mailem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2020, č. j. 2 As 17/2019 - 49). V tomto smyslu žalobce doložil odmítnutí pouze od jednoho advokáta (formou e-mailové komunikace).

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

Neunesl tedy důkazní břemeno k zákonem stanovené podmínce žádosti o určení advokáta. Jeho žádost proto nemohla být úspěšná.

19. Soud nepřisvědčil ani druhému žalobnímu bodu žalobce, tedy že okolnosti daného případu jsou takové povahy, že nesplnění podmínek dle § 18c advokátního zákona nemůže vést k neúspěchu jeho žádosti. Soud předně míní, že přestože se žalobcem první oslovený advokát dopustil ve věci určitých průtahů, bylo na žalobci, aby si včas zajistil posouzení svého případu jiným advokátem či diverzifikoval svou poptávku po právních službách na vícero advokátních kancelářích. Pakliže tak neučinil, jde to k jeho tíži. Nadto soud není názoru, že týden (uvedený v žádosti) či 12 dnů (uvedené v žalobě) do uplynutí lhůty k podání dovolání, není dostatečným časovým prostorem pro zajištění poskytnutí právní služby, či odmítnutí ze strany dalšího advokáta.
20. Žalobcem tvrzená nepříznivá finanční i zdravotní situace není pro věc relevantní. Tvrzení a důkazy o tomto stavu žalobce uplatnil až po vydání napadeného rozhodnutí, žalovaná proto nemohla tyto skutečnosti zohlednit v napadeném rozhodnutí. Soud rozhoduje dle skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 soudního řádu správního). Tedy ani soud se těmito námitkami nemohl zabývat.
21. Žalobce se svými námitkami neuspěl. Jelikož v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž by byl soud povinen přihlížet z úřední povinnosti, soud žalobu zamítl jako nedůvodnou.
22. O nákladech řízení účastníků rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 soudního řádu správního. Žalobce neměl ve věci úspěch a žalované v řízení o žalobě nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu v Brně.

Praha 3. září 2024

Jan Kratochvíl v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.